

door F. C. M. Hegener

In dit boek is deel I gewijd aan onderwerpen, welke verband houden met het meten van de prestatie, terwijl in deel II de loontechniek wordt behandeld.

Hoewel schrijver een volledig overzicht geeft van de vraagstukken, welke aan het onderwerp inhaerent zijn en er blijk van geeft met de literatuur over dit onderwerp goed op de hoogte te zijn, kunnen toch nog wel enkele opmerkingen worden gemaakt betreffende bepaalde, in dit boek genoemde conclusies, waarover door andere deskundigen ongetwijfeld een afwijkend standpunt wordt ingenomen.

Onder meer geldt dit wel voor hetgeen over „de tijdopnemer zelf” wordt gezegd. De stelling, dat men meer heeft aan een „tijdopnemer, wiens tijdstudietechniek niet onberispelijk is, doch die voortreffelijk met mensen kan omgaan, dan aan een man, die voortdurend wrijving veroorzaakt”, zal niet door alle deskundigen onderschreven worden. Hetzelfde geldt voor de opmerking dat een tijdopnemer bij voorkeur secundair moet zijn. Ook wordt in de practijk niet bevestigd, dat onder vrouwen geen goede tijdopneemsters voorkomen, integendeel, in zeer veel gevallen blijken zij minstens zo goed te zijn als hun manlijke collega's.

De in dit boek beschreven taak van de tijdopnemer wijkt ook wel enigermate af van de thans meest juist geachte vorm. Tegenwoordig wordt immers de tijdopnemer of beter de arbeidsanalyst, gezien als de man, die de gegevens verzamelt, welke als basis moeten dienen voor de tarifiëring. De tariefberekening aan de hand van deze gegevens wordt dan in de regel aan de calculator overgelaten, omdat het alleen op deze wijze mogelijk is dat men eenmaal een stadium bereikt, waarin tijdopnemen practisch niet meer nodig is, en de opnemer zijn volle aandacht aan de werkmethoden kan geven.

Uit de opmerking op blz. 18, waarin wordt gezegd dat niet zozeer de methode van werken ons interesseert als wel het resultaat van de arbeid, blijkt dat schrijver het niet van belang acht om bij alle arbeiders de beste werkmethode te introduceren. De wenselijkheid om werkmethodeverbeteringen in te voeren welke voor de mens van gunstige invloed zijn maar geen productieverbetering ten gevolge hebben wordt door schrijver niet genoemd.

Een uitvoerig overzicht wordt gegeven van de reeds bekende beloningsstelsels. Het lijkt ons interessant om over het door de schrijver zo sterk aanbevolen competitiestelsel als basis voor de beloning, meer te vernemen, aangezien de invoering hiervan wel bijzonder moeilijk zal zijn. Indien dit systeem het effect zou hebben hetgeen schrijver ervan verwacht, moet dit uiteindelijk tot bijzondere arbeidsprestaties leiden. Het is echter de vraag of men in een bedrijf er op den duur genoeg mee zal nemen indien slechts een deel der arbeiders, ook al is hun prestatie aan objectieve normen gemeten goed, een inkomen geniet, dat boven het vastgestelde gemiddelde ligt.

Dat dit stelsel het gevolg zou hebben, dat de arbeiders meer efficient gaan werken dan bij toepassing van de tot nu toe gebruikelijke tarief-systemen waarbij de tarieven gegarandeerd zijn, lijkt ons wat optimistisch. Die opmerking van schrijver lijkt ons juist, waarin hij zegt dat bij dit

stelsel geen ontslag meer behoeft te worden gegeven, aangezien gebleken is dat degenen die regelmatig een lager loon hebben zelf hun ontslag vragen. Het is de vraag of vele werkgevers een dergelijk verloop op het ogenblik zouden waarderen.

Voor een beter inzicht was het wellicht wenselijk geweest om meer definities te geven; het gebruiken van „inspanning”, „tempo” en „arbeidsnelheid” vlak naast elkaar zonder enige omschrijving is verwarrend.

Schrijver blijkt de meer moderne richting toegegaan te zijn wat betreft het toepassen van vermoeidheidstoelagen. Hij acht deze wetenschappelijk zeker niet verantwoord. Zijn mening, dat slechts goede resultaten van de tijdstudietechniek te verwachten zijn, indien hiermede een juist personeelbeleid gepaard gaat, is ongetwijfeld juist.

De behandeling — zij het in het kort — van werkclassificatie en merit rating, maakt dit boek tot een afgerond geheel.

LEIDRAAD BIJ BELEGGINGEN VAN Mr Dr H. D. M. KNOL

door Drs G. L. Groeneveld

De schrijver deelt in zijn voorwoord o.a. mede, dat hij een populair werk wenst aan te bieden, dat hij voor alles getracht heeft praktisch werk te leveren en dat er naar is gestreefd de stof kort en zakelijk te behandelen, in sommige gevallen op eenvoudige wijze ingaand op verschillende juridische vragen, welke bij een bepaalde vorm van belegging kunnen voorkomen.

Overeenkomstig deze doelstelling bevat het boek vele zeer elementaire gegevens. Om daarvan een indruk te geven noemen wij de weergave van de reglementen der Rijkspostspaarbank, de polisvoorwaarden van de Raad van Arbeid, de soorten van polissen der Levensverzekering, de verschillende effectenvormen, alsmede van de juridische zijde van contracten van geldlening, hypotheekneming, koop- en huurovereenkomsten en deelnemingen in vennootschappen onder een firma en commanditaire vennootschappen.

De algemene beleggingsadviezen van schrijver zijn eveneens van eenvoudig karakter, zoals: safety first, pas risicoverdeling toe, koop wanneer de prijzen laag zijn en verkoop wanneer zij hoog zijn, weest tevreden met een redelijk rendement, speculeer nimmer, houdt rekening met de mogelijkheid van depreciatie van het geld, handhaaf de liquiditeit e.d.

Dergelijke regels klinken een beetje vanzelfsprekend. De grootste moeilijkheid is hierin gelegen, om ze op het goede moment toe te passen. De soms gegeven voorbeelden uit het verleden kunnen alleen maar anecdotisch werken.

Analyses van betekenis worden niet gegeven. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende categorieën van spaarders, noch tussen de soorten van vermogen waarover zij beschikken. Misschien zou dit ook alweer te ver gaan voor de kringen, waarvoor dit werkje blijkbaar is bestemd.

De schrijver heeft hier en daar een korte bespreking van de huidige toestand ingelast. Dat is in zoverre jammer, omdat het werkje daardoor aan veroudering is blootgesteld, hetgeen zich, doordat de tekst blijkbaar in de loop van 1946 werd geschreven, reeds bij het verschijnen demonstreert. Een storend drukfoutje op blz. 106, waar staat dat de meeste aandelen te